KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2022/500,

25. märts 2022,

Venemaa poolt Ukraina vastu alustatud sõjalise agressiooni käsitamine märkimisväärseid turuhäireid põhjustava erandliku sündmusena

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määrust (EL) 2021/1139, millega luuakse Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond ja muudetakse määrust (EL) 2017/1004, ([1]) eriti selle artikli 26 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

(1) 24. veebruaril 2022 alanud Venemaa sõjaline agressioon Ukraina vastu mõjutab liidu kalandus- ja vesiviljelussektori ettevõtjaid. Venemaalt ja Ukrainast pärit kalandus- ja vesiviljelussektori põhikaupade voogude katkemine teravdas järsult peamiste sisendite, nagu energia ja tooraine hinnatõusu. Ukraina ja liidu vahelist kaubandust mõjutab tõsiselt ka transpordi puudumine, kuna Venemaa rünnaku tõttu said kannatada Ukraina lennujaamad ja kõik kaubalaevadega seotud toimingud Ukraina sadamates on peatatud. Kriisil on tõenäoliselt tõsised tagajärjed Ukrainast ja Venemaalt teravilja, taimeõlide ja valge kala tarnimisele liitu ning sellega kaasneb ilmselt kalasööda hinna oluline tõus, mis lisandub praegusele kõrgele energiahinnale, või peamiste toorainete nappus. Osa liidu laevastikust on kalapüügi lõpetanud, sest kasumlikkus on vähenenud ja sisendkulude kasvu ei ole võimalik kompenseerida. Mustal merel tegutsevad kalalaevad seisavad samuti silmitsi võimaliku sõjategevusest tuleneva ohuga ja ettevaatusabinõuna on nende tegevus peatatud. Kulude suurenemise ja toorainepuuduse kombineeritud mõju on tunda ka mereandide kasvatamise ja töötlemise sektoris. Kuna kulude märkimisväärne suurenemine ja kaubandushäired on põhjustanud suuri turuhäireid, tuleb tegutseda tulemuslikult ja tõhusalt.

(2) Määruse (EL) 2021/1139 artikli 26 lõike 2 kohaselt võib Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond (EMKVF) toetada sellistel asjaoludel teatavate kulude hüvitamist, mis muidu ei ole sellise hüvitise saamiseks kõlblikud, et kompenseerida kalandus- ja vesiviljelussektori ettevõtjatele saamata jäänud tulu või lisakulud ning anda finantsabi tunnustatud tootjaorganisatsioonidele ja tootjaorganisatsioonide liitudele, kes ladustavad kalandustooteid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1379/2013 ([2]) artiklitega 30 ja 31.

(3) Vastavalt määruse (EL) 2021/1139 artikli 26 lõike 2 esimesele lõigule piirdub eritoetuste andmise kord märkimisväärsete turuhäirete puhul konkreetse eesmärgiga edendada kalandus- ja vesiviljelustoodete turustamist, kvaliteeti ja lisaväärtust ning kõnealuste toodete töötlemist. Vastavalt artikli 26 lõike 2 teisele lõigule kohaldatakse toetuste andmiste korda üksnes juhul, kui komisjon kinnitab selliseid häireid põhjustava erandliku sündmuse toimumist.

(4) Seepärast on asjakohane määratleda Venemaa sõjalist agressiooni Ukraina vastu märkimisväärseid turuhäireid põhjustava erandliku sündmusena.

([1]) ELT L 247, 13.7.2021, lk 1.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 1).

(5) Määruse (EL) 2021/1139 artikli 39 kohaselt antakse lisakulude või saamata jäänud tulu eest hüvitist ja muud kõnealuses määruses sätestatud hüvitust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 ([3]) artikli 53 lõike 1 punktides b–e osutatud mis tahes vormis. Liikmesriikide poolt sel eesmärgil kehtestatud metoodika peab olema kooskõlas nimetatud määruse artikli 53 lõikega 3.

(6) Määruse (EL) 2021/1060 artikli 63 lõike 2 kohaselt on kulud Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi jaoks rahastamiskõlblikud, kui need on toetusesaajal tekkinud ja tasutud tegevuste elluviimisel ajavahemikus alates kuupäevast, mil liikmesriik esitas komisjonile fondi programmi, või alates 1. jaanuarist 2021, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem, kuni 31. detsembrini 2029. Kulud, mis tulenevad turuhäiretest, mille on põhjustanud käesolevas otsuses määratletud erandlik sündmus, peaksid olema määruse (EL) 2021/1139 artikli 26 lõike 2 alusel rahastamiskõlblikud alates 24. veebruarist 2022, mil algas Venemaa sõjaline agressiooni Ukraina vastu. Seoses kulude tekkimisega tuleks silmas pidada, et kuna turuhäired mõjutavad kalandus- ja vesiviljelussektori ettevõtjaid tõenäoliselt mitme kuu jooksul, peaksid kulud olema rahastamiskõlblikud kuni 31. detsembrini 2022.

(7) Võttes arvesse vajadust rakendada kiiresti määruse (EL) 2021/1139 artikli 26 lõikes 2 osutatud toetust, peaks käesolev otsus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) 2021/1139 artikli 26 lõike 2 kohaldamisel käsitatakse 24. veebruaril 2022 alanud Venemaa sõjalist agressiooni Ukraina vastu märkimisväärseid turuhäireid põhjustava erandliku sündmusena.

Artikkel 2

Kulud, mille hüvitamine on käesoleva otsuse alusel lubatud, on rahastamiskõlblikud, kui need on tehtud ajavahemikul 24. veebruarist kuni 31. detsembrini 2022 ning hüvitisi makstakse kuni 31. detsembrini 2029.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 25. märts 2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).